

vet. Man havde, saavidt jeg kunde forstaa, rundt omkring den Opfattelse, at det, der her er Formuetab og Formuetilintetgjørelse for mange enkelte Familier, vilde, naar det blev fordelt paa det Hele, kunne dækkes ved et ringe Bidrag af Enhvers Indtægt, og at det derfor ogsaa burde gjenoprettes paa den Maade. Jeg tror ikke at tage feil, naar jeg udtaler, at den erede Indenrigsminister, hvis han den Gang havde fulgt sin egen velvillige Følelse, den store Velvillie, han altid har overfor den Slags Forhold, strax havde forelagt Forslag til Erstatning, og jeg tror heller ikke at tage feil ved at sige, at, hvis den erede Minister havde forelagt et saadant Forslag, var det med aldeles overveiende Majoritet blevet vedtaget, i det Mindste i dette Thing og vistnok ogsaa i det andet Thing. Saa kom den frivillige Hjælp, denne ganske overordentlig store frivillige Hjælp fra Medborgernes Side. Ingen kan mere end jeg have Anledning til at fremhæve, hvor overordentlig meget der er udrettet ved den frivillige Hjælp. Jeg har set Tilstanden dernede. Kort Tid efter havde jeg Leilighed til at færdes over en stor Del af Kysten og til at se de salne Huse, de mange Boliger, hvoraf der kun stod Ribberne tilbage, og hvoraf der for Dvrigt kun var Verdynger tilbage, de døde Kreaturer og det meget ødelagte Bohave; jeg havde Anledning til at tale med Folk, hvis Bestand var tilintetgjort. Der er maaske her Anledning til at fremhæve, hvad det er for Folk, som bo paa denne Kyst. Det er for en stor Del netop mindre velstaaende Folk, der bo paa disse tidligere Græsninger, det er ofte Parceller, som ere solgte fra Gaardene og bebyggede for ikke mange Aar tilbage! Men selv om det nu ikke er Folk helt uden Formue, saa er det dog her, mere end paa andre Egne, Folk med selverhvervet Formue; Folk, som ved eget Slid og Slæb have samlet sig Lidt. Men ikke alene dette, at de for en stor Del faae deres Formue tilintetgjort; men mange af disse Folk have ogsaa været udsatte for personlig Fare; Mange have maattet sidde paa Hygninger af Husene, medens Vandet løb rundt omkring dem indtil Døgn igjennem og ikke faa Mennesker have virkelig været udsatte for en ikke ubetydelig Livsfare. Jeg hørte Folks Steining dernede, og jeg saae paa den anden Side ogsaa, hvilket Indtryk af nogenomhelst frivillig Association, frivillig Samvirken, som dette, og der er ganske vist Ingen, som mere end jeg paafjønner den overordentlige Virkning, som denne frivillige Hjælp har havt. Man har nu uægtelig herved oprettet det Meste og Væsentligste af, hvad der er tabt. Men de Herreer maa dog ikke tro, at Alt

er oprettet igjen. Der er for det Første de velhavende Folk, som selvfølgelig ikke have kunnet modtage nogen Erstatning af de Summer, som vare indsamlede blandt deres Medborgere. Men dernæst maa de Herreer ikke tro — som man har hørt udtale — at de Taxationer, som ligge til Grund for, hvorledes Hjælpen er uddelt, have været for høie. Det er muligt, at dette kan være Tilfældet paa andre Egne, men vist er det, at paa Holland, i den Del af Landet, hvor jeg har særlig Kjendskab til Forholdene i den Retning, have navnlig de endelige reviderede Taxationer, som ere lagte til Grund for Fordelingen, været under den Skade, som virkelig var lidt. Jeg tror, at det var fuldkommen rigtigt, at man lod Skaden tagere strax; men ved disse pæbliffelige Taxationer var der en meget væsentlig Skade, som man allevegne regnede for lavt, det var den Skade, som den indavlede Sæd havde lidt. Naar man undtager de mest Fattige og Trængende, saa var der Ingen, som var meget vidt i Lærffningen, og den Skade som Sæden havde lidt blev derfor i Almindelighed regnet meget mindre end den i Virkeligheden viste sig at være. Det var ikke alene Salmen, som for en stor Del var fordærvet, det var ogsaa Kærnen. Det viste sig nu i det Hele ofte, at ogsaa den Sæd, som sad høiere oppe i Husene, havde faaet meget mere Skade af Vandets Indtrængen for neder end man strax fjønnede. Den Bærdiforringelse, som man regnede, at Sæden havde faaet, ansloges i Almindelighed ved Taxationerne til Halvdelen af Bærdien, men det viste sig ofte, naar Sæden kom til Kjøberen, at den udgjorde $\frac{3}{4}$ af Bærdien, man fik ofte neppe en Fjerdedel for det bestaigede Korn. Man regnede nu jo ogsaa Skaden paa Boligerne; men de Herreer maa ikke tro, at Boligen paa langt nær kan bringes i beboelig Stand for det, som man har taget. Ved Udregningen af Skaden har man selvfølgelig taget i Betragtning — hvad der i Almindelighed er Skik og Brug der paa Egnen — at Husene vare opførte af ubrændte Sten, men dette er en Væse, som ikke kan bringes tilveie paa denne Maatid. Det var jo nu ikke engang muligt overalt at faae brændte Sten om Efteraaret; kun nogle Staa kunde den Gang være saa heldige at faae disse Sten at kjøbe og at faae dem transporterede, men selv i Foraaret, hvor man dog maa se at faae Husene beboelige, kan der slet ikke faas Andet end brændte Sten, thi det er jo først i den varmeste Del af Sommeren, at man er i Stand til at lave raa Sten. Og de brændte Sten koste nu flere Rigsdaler end det almindelige Bygningsmateriale, som man, navnlig Husmændene dernede, er vant til at bruge, koster Mark. Der er derfor ikke Tale om, at Bygningerne kunne bringes i beboelig Stand for det Beløb, som man har regnet ved Taxationen. Det Samme gælder ogsaa med Hensyn til Bohavet. Naar man regner, hvad Bohavet vil koste, naar det skal kjøbes fra Nyt, saa vil der